

REFERAT Økonomiudvalget d. 21-04-2026

Mødedato Tirsdag d. 21. april 2026 kl. 15:30

Mødested Lokale 412, Skelbækvej

Mødedeltagere Jan Riber Jakobsen, Thomas Andresen, Michael Christensen, Ida
Smed, Hans-Christian Gjerlevsen, Theis Kylling Hommeltoft, Kurt
Asmussen, Simon Bødker Egholm, Teis Hedemand

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering fra formanden.....	4
Lukket: LUKKET - Godkendelse af delingsaftale vedr. overdragelse af sundhedsopgaver til Region.....	5
Orientering om årsrapport 2025 vedr. Invest in Aabenraa.....	5
Godkendelse af strategi for Power-to-X og følgeeffekter 2026-2035.....	6
Lukket: LUKKET - Udleje af areal.....	9
Budgetseminar den 24. og 25. august 2026.....	9
Godkendelse af program for studietur for Økonomiudvalget.....	11
Godkendelse af dato og foreløbigt program for Byrådets ekskursion til København i foråret 2027....	12
Forslag til ændring af Seniorrådets vedtægt.....	14
Godkendelse af kommunegaranti, lånoptagelse og huslejestigning for Kolstrup Boligforenings Afdel.....	15
Godkendelse af Skema B for renoveringsprojekt i Aabenraa - Kolstrup Boligforening afdeling 6.....	17
Godkendelse af frigivelse af midler til biodiversitetsprojekter i budget 2026.....	20
Godkendelse af at en del af Hjelmrode optages som offentlig vej.....	22
Godkendelse af fredningsforslag for areal ved Kollund Østerskov.....	23
Lukket: LUKKET - Ny brandstation i Tinglev.....	26
Lukket: LUKKET - Eventuel godkendelse af mandat til at gå i forhandling om køb af grund.....	26
Orientering om reservationer af parcelhusgrunde, erhvervsgrunde mv.....	26
Underskriftsside.....	27

Godkendelse af dagsorden

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Godkendt.

Orientering fra formanden

Sagsfremstilling

- Fjernvarme - tilbagemelding

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Orientering om:

- Tilbagemelding fra Fjernvarmeselskaber
- KL webinar om de specialiserede sociale område

Orientering om årsrapport 2025 vedr. Invest in Aabenraa

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til en orientering om årsrapport 2025 for Invest in Aabenraa.

Invest in Aabenraa er en kommerciel tiltrækningsplatform og investeringsfremmeindsats, der arbejder for at tiltrække investeringer og skabe vækst i Aabenraa Kommune. Invest in Aabenraa er forankret hos Aabenraa Kommunes Head of PtX Development.

Platformen fokuserer især på Power-to-X, bæredygtig fødevareproduktion og cirkulære materialer og fungerer som bindeled for virksomheder, der ønsker at etablere sig i området. Invest in Aabenraa blev etableret i 2025 og er en konkret udmøntning af indsatsen "Mere power til den grønne omstilling", som Byrådet besluttede i februar 2024.

Om årsrapport 2025 for Invest in Aabenraa

Årsrapport 2025 for Invest in Aabenraa er dels en afrapportering på investeringsfremmeindsatsen, men er også et marketingredskab for at profilere kommunens erhvervsvenlighed og fremdrift over for internationale investorer og mulige partnere. Årsrapporten er udarbejdet på engelsk, netop fordi den primære målgruppe er internationale investorer og mulige partnere, erhvervsdelegationer mm.

Rapporten samler status på investeringer, infrastruktur, ressourceudnyttelse, følgeinvesteringer, projekter, synlighed og strategiske udviklingsspor.

Rapporten vil være tilgængelig på investeringsindsatsens hjemmeside, www.investinaabenraa.dk, samt indsatsens LinkedIn side.

Sagen afgøres i

Økonomiudvalget.

INDSTILLING

Byråds- og Direktionssekretariatet indstiller,
at orientering om årsrapport 2025 for Invest in Aabenraa tages til efterretning.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Orienteringen taget til efterretning.

Godkendelse af strategi for Power-to-X og følgeeffekter 2026-2035

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til, at Aabenraa Kommunes strategi for Power-to-X og følgeeffekter 2026-2035 godkendes. Strategien blev præsenteret i hovedtræk på byrådstemamødet den 25. marts 2026, og den foreligger i en grafisk opsat version som vedlagt bilag.

Baggrund

Byrådsbeslutningen af 28. februar 2024 danner grundlaget for strategien. Den tager afsæt i notatet *"Mere power til den grønne omstilling"*, som satte retning for grøn erhvervsudvikling. Effekterne af denne satsning begynder nu at tage form med tre yderligere PtX-anlæg samt to følgeprojekter i de tidlige planlægningsfaser og en byrådsbeslutning om en kommunal investering i udvikling af teknisk vand til PtX, datacentre og følgevirksomheder på 20 mio. kr.

Der er desuden dialog med yderligere producenter af grønne brændsler og en række følgevirksomheder, der kan anvende overskudsvarme fra PtX og datacentre til grøn produktion af fødevarer og biobaserede materialer - alle med gode synergier også til eksisterende sektorer. Der er aktuelt mere end 25 konkrete såkaldte "leads"; investorer, som ønsker at etablere energi- eller følgevirksomheder i Aabenraa Kommune.

Strategien står derfor på *"Mere power"*-indsatsen, men videreudvikler mulighederne til en reel sektorkoblet og cirkulær industriklynge på tværs af nye og eksisterende sektorer, der sammenbinder ressourcestrømme og erhvervssektorer og sikrer ambitiøs grøn udvikling for alle - borgere, erhvervssektor samt miljø og klima.

Det centrale greb i strategien er sektorkobling mellem energisektoren, forsyningssektoren og nye produktionsvirksomheder, og derved etablering af cirkulære ressourcestrømme, hvor spild bliver til nye råstoffer. Sektorkobling sammenbinder industri- og forsyningsanlæg ved hjælp af rørinfrastruktur og kalibreringsenheder, der muliggør, at spildressourcer som overskudsvarme bliver til ny energi, og at spildevand og overfladevand kan oprenses og bruges til i produktion eller til køling.

Strategi for Power-to-X og følgeeffekter 2026-2035

Strategien samler vision, mission og milepæle for udviklingen frem mod 2035. Visionen *Aabenraa Circular* beskriver udviklingen af en sektorkoblet industriklynge med cirkulær ressourceudnyttelse, hvor energi, vand og reststrømme anvendes på tværs af sektorer. *Aabenraa Circular* betegner dermed både den fremvoksende industriklynge, strategiens realiseringsmål, men også princippet, hvor der i al investeringsfremme, infrastrukturudvikling og arbejde med grøn erhvervsudvikling søges udnyttelse af eksisterende ressourcer, sammenbinding af sektorer og cirkularitet.

Strategien fungerer som et fælles grundlag for den videre udvikling og skal sikre, at udbygningen af PtX, infrastruktur og følgeerhverv sker koordineret og med fokus på samlet værdiskabelse for kommunen. Strategien sætter endvidere retning for den nationalt udpegede industripark i området ved Kassø transformerstation, hvor cirkularitetsprincippet først vil tage fysisk form, og størstedelen af de mange projekter i dialog forventes placeret.

Strategien skal også fungere som kommunikation til omverdenen, herunder myndigheder og ikke mindst investorer, hvoraf en del er udenlandske. Det er også baggrunden for valget af betegnelsen Aabenraa Circular, som fungerer både på dansk og engelsk.

Strategiske milepæle og realisering

Strategien realiseres gennem tre overordnede milepæle:

- Etablering af teknisk vand
- Etablering af infrastruktur til sektorkobling
- Realisering af PtX-anlæg og følgeeffekter

Milepælene gennemføres i sammenhæng og skal sikre, at de nødvendige forudsætninger etableres i takt med, at investeringer og projekter realiseres. Hver milepæl indeholder delmål, der sætter retning for hvert spor og folder øvrige følgeeffekter ud, såsom etablering af relaterede uddannelser, tiltrækning af forskningsprojekter og anvendelse af udviklingen som spor til erhvervsturismevekst.

Mulighedsfelt og forventede effekter

Udbygningen af PtX og følgevirksomheder forventes at medføre etablering af et betydeligt antal nye arbejdspladser i både anlægs- og driftsfaser samt øget aktivitet i lokale erhverv og følgeindustrier. Der vil endvidere være store synergier med landbrugssektoren, både med tiltrækning af pyrolyseanlæg til afgasset digestat fra biogasanlæg samt til spildevandsslam separat, og med behov for udnyttelse af biogen CO₂ fra landbruget til de grønne brændsler.

Udviklingen giver en kraftigt øget efterspørgsel på især faglært arbejdskraft og uddannelse, ligesom udviklingen kan understøtte øget bosætning, fastholdelse og lokal udvikling. Derudover sikrer strategien en bedre udnyttelse af energi- og vandressourcer, og har betydelige miljøeffekter, ikke mindst på vandmiljøet, men også i forhold til landbrugets udledninger.

Risici og forudsætninger

Realiseringen af strategien afhænger blandt andet af nationale rammevilkår, myndighedsprocesser, investeringer fra private aktører samt adgang til finansiering og fondsmidler. Derudover er koordinering mellem projekter og aktører en væsentlig forudsætning for fremdrift. Disse områder er der allerede etableret arbejdsgange og tværgående koordinering for med god succes, og flere indsatser har ledt til forbedrede rammevilkår samt hurtighed i godkendelsesprocesser. Kommunens investeringsfremmeindsats er ligeledes betydelig med gode dialoger med både investorer og fonde.

For at fortsætte dette spor, lægger strategien op lægger til en trinvis tværgående udvikling og et fortsat samarbejde med relevante aktører og lokal forsyning for kontinuerligt at foregribe og reducere risici og barrierer.

Sammenhæng til øvrige politikker og strategier

Strategien er udformet som et fælles kompas for den sektorkoblede erhvervsudvikling frem mod 2035 og til at fungere som hjørnesten for realiseringen af udviklingsstrategien *Det Gode Liv*. Strategien bidrager dermed direkte til arbejdet med ambitiøs grøn udvikling indenfor både erhvervssektorer og miljøeffekter og tilfører en dynamisk motor for udviklingen, der leverer på både Aabenraa Kommunes Klimaplan og Erhvervsstrategi, men også følgeeffekter til handleplanerne for bosætning, uddannelser, erhvervsturisme mm.

Sagen afgøres i

Byrådet.

INDSTILLING

Byråds- og Direktionssekretariatet indstiller,
at Strategi for Power-to-X og følgeeffekter 2026-2035 godkendes.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Anbefales godkendt.

Budgetseminar den 24. og 25. august 2026

Sagsfremstilling

Der lægges i denne sag op til godkendelse af rammerne for afvikling af budgetseminar den 24.-25. august 2026, herunder seminarform samt valg af konferencested.

Økonomiudvalget godkendte den 3. marts 2026 de økonomiske procedurer for 2026, herunder den overordnede tidsplan for budgetlægningsperioden. Tidsplanen indeholder et minibudgetseminar den 11. august 2026 samt et budgetseminar den 24.-25. august 2026 forud for den politiske forhandlingsperiode.

Budgetseminaret har tidligere været afviklet som et 12-12 seminar over to dage, hvor dag 1 har haft fokus på prioritering af drift, mens dag 2 har haft fokus på prioritering af anlæg. Med den politiske beslutning om, at anlægsprocessen for budgetperioden 2027-2030 forankres i Økonomiudvalget, vil der ikke indgå en egentlig politisk anlægsprioritering på budgetseminaret. I stedet foreslås det, at forhandlingsprocessen påbegyndes på dag 2.

På den baggrund foreslås det, at budgetseminaret afvikles med følgende indhold:

Et 12-12 seminar, men med justeret indhold, hvor forhandlingsprocessen påbegyndes på dag 2.

Borgmesteren udarbejder på baggrund af de politiske gruppers drøftelser og prioriteringer af drift på dag 1 et oplæg til forhandling.

24. august kl. 12

- Velkomst og rammesætning
- Gennemgang af det økonomiske udgangspunkt
- Politiske gruppedrøftelser (prioritering af drift)
- Opsamling i plenum

25. august formiddag:

- Fremlæggelse af borgmesterens oplæg til forhandling
- De politiske grupper drøfter forhandlingsudspillet
- Afslutning med frokost

25. august eftermiddag på rådhuset i Aabenraa:

Indledende forhandlingsrunder efter nærmere aftale.

Konferencested:

De politiske gruppedrøftelser og forhandlinger forudsætter adgang til egnede grupperum, hvor fortrolige drøftelser kan finde sted.

Der er på nuværende tidspunkt reserveret følgende mulige konferencesteder:

- Vingstedcenteret
- Sandbjerg Gods

Begge steder har tidligere været anvendt til budgetseminarer i Aabenraa Kommune og ligger på et sammenligneligt prisniveau for et døgnseminar inkl. forplejning, overnatning og konferencefaciliteter.

Vingstedcenteret

- Har haft fuld kapacitet til rådighed ved reservation
- Kan imødekomme behovet for grupperum til alle politiske grupper

Sandbjerg Gods

- Kan aktuelt tilbyde fem grupperum samt et fælleslokale
- Der er dialog om mulighed for yderligere grupperum, afhængigt af øvrige bookinger

Der er i alt ni politiske grupper, hvilket medfører behov for op til ni separate grupperum. Alternativt kan enkelte mindre grupper anvende egne værelser til drøftelser.

Sagen afgøres i

Økonomiudvalget.

INDSTILLING

Staben indstiller,

at økonomiudvalget drøfter afvikling af budgetseminaret, og

at økonomiudvalget tager stilling til, hvilket konferencested der skal anvendes.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Budgetseminaret gennemføres som 1 dags seminar den 24. august i Aabenraa.

Godkendelse af program for studietur for Økonomiudvalget

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til, at Økonomiudvalget godkender programforslag til afvikling af en international studietur for udvalget. Endvidere lægges der op til, at borgmesteren bemyndiges til at udforme det endelige program, og at Økonomiudvalget orienteres herom.

Det foreslås, at studieturen afvikles fra den 30. september til den 2. oktober 2026.

Det foreslås, at Bruxelles er destinationen for studieturen, da det giver udvalget mulighed for at besøge relevante aktører, der kan bidrage til at belyse internationale samarbejdsmuligheder for kommunen. Derfor foreslås det, at udvalget mødes med repræsentanter fra Det Syddanske EU-Kontor/South Denmark European Office (SDEO), den danske repræsentation i Europa-Parlamentet samt KL's EU-team, der betjener Det Europæiske Regionsudvalg (CoR) og KL's Internationale udvalg, hvor borgmester Jan Riber Jakobsen er tiltrådt som formand.

For at samle inspiration til udmøntning af ambitionen om ambitiøs grøn udvikling, der er beskrevet i Byrådets udviklingsstrategi *Det Gode Liv*, foreslås det, at studieturen også inkluderer et besøg hos Det Europæiske Forvaltningsorgan for Klima, Infrastruktur og Miljø (CINEA) eller lignende institutioner, der arbejder for at understøtte Europa-Kommissionen i at fremme den økonomiske udvikling, øge konkurrenceevnen og gennemføre projekter, der bidrager til bæredygtig vækst.

Som bilag til sagen er der vedlagt programforslag. Af programforslaget fremgår det, at rejsen er fra Hamborg til Bruxelles tur/retur.

På turen ledsages Økonomiudvalget af Aabenraa Kommunes direktion og enkelte administrative medarbejdere.

Studieturen foreslås finansieret af det afsatte driftsbudget under Økonomiudvalget.

Sagen afgøres i

Økonomiudvalget.

INDSTILLING

Byråds- og Direktionssekretariatet indstiller,
at Økonomiudvalget godkender programforslag, og
at Økonomiudvalget bemyndiger Borgmesteren til at udforme det endelige program.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Godkendt.

Godkendelse af dato og foreløbigt program for Byrådets ekskursion til København i foråret 2027

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til en godkendelse af dato og et foreløbigt program for Byrådets ekskursion til København i foråret 2027. Der lægges endvidere op til, at borgmesteren bemyndiges til at udforme det endelige program i månederne forud for besøget, og at Økonomiudvalget orienteres om det endelige program.

Den 18. marts 2025 godkendte Økonomiudvalget introduktionsforløbet for det nye Byråd i Aabenraa Kommune. Et af punkterne i introduktionsforløbet er en ekskursion til København for hele Byrådet og Direktionen, hvor der afholdes møder på Christiansborg, KL og med interesseorganisationer.

Forslag til dato

Det foreslås, at ekskursionen finder sted onsdag den 19. maj til torsdag den 20. maj 2027. Det er således vurderingen, at en ekskursion midt i ugen vil give de bedste betingelser for at få etableret et møde med en eller flere folketingspolitikere på Christiansborg.

Formål og indhold

Ekskursionens formål er at introducere det nye Byråd til samarbejdsmuligheder med Folketinget via oplæg ved folketingspolitikere valgt i Syddanmark, møder med KL om kommuners interessevaretagelse og udvalgte interesseorganisationer, som beskæftiger sig med områder af relevans for Aabenraa Kommune. Det kunne være Dansk Erhverv, Dansk Industri, DGI, DBU, Danmarks Naturfredningsforening, Danske Regioner mm.

Endvidere foreslås en fælles omvisning på Christiansborg, ligesom der arbejdes efter fælles frokost i Snapstinget.

Endelig foreslås programmet for ekskursionen at omfatte et besøg på Køge Kyst for at høre om Køge Kommunes arbejde med byudvikling fra havn til by. I 1995 besluttede byrådet i Køge, at Søndre Havn skulle udvikles til en attraktiv bydel. I 2009 indgik Køge Kommune og Realdania By og Byg et partnerskab om udvikling af byområdet og skabte selskabet Køge Kyst, hvor udviklingsområdet også blev udvidet. Visionen er at styrke Køges rolle som center i Hovedstadsområdet, på Sjælland og i den samlede Øresundsregion.

Alternativt kunne programmet for ekskursionen omfatte byudviklingen af Nordhavn, klimatilpasning ved Enghave Plads, områdefornyelsen ved Skjolds Plads eller byudviklingen af Carlsberg Byen.

Ekskursionen afvikles med bustransport til og fra København samt med overnatning i København.

Sagen afgøres i

Økonomiudvalget.

INDSTILLING

Byråds- og Direktionssekretariatet indstiller,
at dato og foreløbigt program godkendes, og
at borgmesteren bemyndiges til at udforme det endelige program, hvorefter
Økonomiudvalget orienteres herom.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Godkendt.

Forslag til ændring af Seniorrådets vedtægt

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til, at Byrådet skal tage stilling til ændring af vedtægten for Seniorrådet.

Ifølge ældreloven skal Byrådet i samarbejde med Seniorrådet fastlægge de nærmere rammer for rådets virke, herunder vedtægter for rådet.

Seniorrådet har på deres møde den 16. marts 2026 godkendt ændringsforslag til rådets vedtægter. Protokoludskrift vedlægges som bilag 3.

Seniorrådets ændringsforslag

Seniorrådets forslag til ændret vedtægt vedlægges som bilag 1, mens ændringsforslag synligt er markeret i bilag 2.

De foreslåede ændringsforslag udgøres af:

- konsekvensrettelser som følge af ældrelovens ikrafttrædelse,
- konsekvensrettelser som følge af oprettelsen af Social- og Seniorudvalget og
- en sproglig præcisering af Seniorrådets rolle som observatør i alle kommunens bruger- og pårørenderåd, som besluttet af Social- og Seniorudvalget.

Ændringerne indeholder ikke indholdsmæssige ændringer af Seniorrådets vedtægter.

Lovgrundlag

Ældrelovens kapitel 10.

Sagen afgøres i

Byrådet.

INDSTILLING

Byråds- og Direktionsssekretariatet indstiller,
at forslag til ændrede vedtægter for Seniorrådet godkendes med virkning fra den 1. maj 2026.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Anbefales godkendt.

Godkendelse af kommunegaranti, lånoptagelse og huslejestigning for Kolstrup Boligforenings Afdeling 1, Løgumklostervej i Aabenraa by

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til en godkendelse af huslejestigning, lånoptagelse samt kommunal garantistillelse for Kolstrup Boligforenings Afdeling 1 på Løgumklostervej i Aabenraa by.

Salus Boligadministrationsselskab har på vegne af Kolstrup Boligforenings Afdeling 1 sendt ansøgning om godkendelse af huslejestigning, låneoptag samt kommunal garantistillelse i forbindelse med et projekt om kloakseparering i afdelingen. Der søges om godkendelse af lånoptagelse på 3,837 mio. kr. Budgetoverslaget for renoveringsprojektet er på 4,037 mio. kr.

Projektet blev godkendt af boligorganisationens hovedbestyrelse i januar 2026. Da projektet udføres på baggrund af et påbud om netop kloakseparering fra Aabenraa Kommune, er der ikke krav om godkendelse på et afdelingsmøde.

Gennemførelsen af projektet medfører en markant huslejestigning på 35,47 %. Dette svarer til en månedlig stigning i intervallet 1.419 kr. til 2.128 kr. Den betydelige stigning skyldes primært, at afdelingen er meget lille og kun består af otte boliger, som - i kraft af almenboligområdets lovbestemte balancelejeprincip - skal bære udgifterne til projektet. Huslejestigningen modsvarer de faktiske udgifter til forrentning og afdrag på det optagne lån.

Oversigt over huslejestigninger i afdelingen angivet i kr.

Husleje pr. måned før projektet	Stigning	Husleje pr. måned efter projektet
4.000 kr.	1.419 kr.	5.418 kr.
4.500 kr.	1.596 kr.	6.096 kr.
5.000 kr.	1.774 kr.	6.774 kr.
5.500 kr.	1.951 kr.	7.451 kr.
6.000 kr.	2.128 kr.	8.126 kr.

Lovgrundlag

Almenboligloven §29 – udstedelse af pantebreve.

Driftsbekendtgørelsen §79, stk. 4 – godkendelse af lejeforhøjelser.

Økonomi og afledt drift

For gennemførelse af projektet ansøges der om tilladelse til at optage et realkreditlån på 3,837 mio. kr. I forbindelse med optagelsen af lånet stilles der krav om 100 % kommunegaranti.

Ud over lånoptagelsen anvender boligafdelingen 0,200 mio. kr. via sin trækingsret i Landsbyggefonden til medfinansiering af projektet.

Finansiering af projektet er oplyst som følgende:

Trækningsret	0,200 mio. kr.
Realkreditlån (Hovedstol ca.)	3,837 mio. kr.
I alt	4,037 mio. kr.

Ifølge lånebekendtgørelsen henregnes garantier for almene boliger ikke til kommunernes låntagning, og der kan ikke opkræves provision for garantier til almene boliger.

Aabenraa Kommune har ikke garantier i den pågældende afdeling. Afdelingen har aktuelt langfristet gæld på 0,412 mio. kr.

Sagen afgøres i

Byrådet.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at huslejestigninger på 35,47 % godkendes,
at lånoptag på 3,837 mio. kr. godkendes, og
at der stilles kommunegaranti på 100 % af lånoptagelsen.

BESLUTNING PLAN- OG BOLIGUDVALGET DEN 13-04-2026

Anbefales godkendt.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Anbefales godkendt.

Godkendelse af Skema B for renoveringsprojekt i Aabenraa - Kolstrup Boligforening afdeling 6

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til en godkendelse af Skema B i forbindelse med renoveringsprojekt i Kolstrup Boligforening afdeling 6.

Afdelingen består af 166 boliger fordelt på seks bygninger beliggende på Jernbanegade 19-25, 27-37 og 39-43 samt Borgmester Finks Gade 9-15 og 10-18.

Ansøgning om godkendelse er indsendt af Salus Boligadministration, der er administrator for Kolstrup Boligforening. Renoveringsprojektet gennemføres med støtte fra Landsbyggefonden. Salus Boligadministration har været i dialog med fonden omkring plan for renovering og opdatering af afdelingens boliger.

Renoveringsprojektet

Projektet forventes at bidrage væsentligt til at forbedre den byggetekniske stand af afdelingens bygningsmasse og skabe mere trygge gårdrum. Projektet omfatter renovering af de seks bygninger såvel som de enkelte boliger, herunder blandt andet:

- Etablering af nyt teknik rum i hver blok med ny varmforsyning og brugsvandsproduktion.
- Nye brugsvandsrør frem til køkken og bad samt udskiftning af radiatorventiler og forbrugsmålere.
- Kloakseparering med strømpeforing og nye regnvandsledninger.
- Udskiftning af faldstammer.
- Etablering af udsugning i badeværelser og køkkener.
- Efterisolering af gavle med nye vinduer, døre og klimaskærm samt sanering af skimmelramte boliger.
- Renovering af badeværelser og altaner.
- Omdannelse af gårdrummet for bedre trafiksikkerhed.

Byrådet godkendte den 27. november 2024 Skema A med en samlet anskaffelsessum på 147,776 mio. kr. fordelt med 72,376 mio. kr. på den støttede del og 75,400 mio. kr. på den ustøttede del.

I det tilsendte materiale for Skema B er den samlede anskaffelsessum på 150,250 mio. kr., fordelt med 73,677 mio. kr. på den støttede del og 76,843 mio. kr. på den ustøttede del. Boligforeningen oplyser, at stigningen skyldes stigende priser på håndværksudgifter.

Lovgrundlag

Almenboliglovens §91 beskriver de rammer, hvorunder Landsbyggefonden kan give tilsagn om støtte til renoveringer.

Økonomi og afledt drift

Den støttede del af projektet er den del, som Landsbyggefonden yder støtte til finansieringen af. Den ustøttede del af projektet er arbejde, der finansieres uden støtte fra Landsbyggefonden. Finansieringen sker ved, at der optages realkreditlån med kommunegaranti.

Oversigt over udvikling i projektøkonomien for den støttede del:

Omkostninger i mio. kr.	Skema A	Skema B
Håndværksudgifter	58,057	61,632
Omkostninger (F.eks. rådgivning, byggeadministration, genhusning)	14,319	12,045
SUM	72,376	73,677

Ændringer mellem Skema A og Skema B tilskrives indeksering.

Oversigt over udvikling i projektøkonomien for den ustøttede del:

Omkostninger i mio. kr.	Skema A	Skema B
Håndværksudgifter	64,444	68,214
Omkostninger (F.eks. rådgivning, byggeadministration, genhusning)	10,956	8,629
SUM	75,400	76,843

Ændringer mellem Skema A og Skema B tilskrives indeksering.

Aabenraa Kommune har ikke garantier i den pågældende afdeling.

Ifølge lånebekendtgørelsen henregnes garantier for almene boliger ikke i kommunens låntagning, og der kan ikke opkræves provision for garantier til almene boliger.

Sagen afgøres i

Byrådet.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at Skema B for den støttede del godkendes,

at låneoptag på 150,520 mio. kr. godkendes,

at der stilles kommunegaranti for anskaffelsessummen på 73,677 mio. kr. for Skema B med regaranti på 50 % fra Landsbyggefonden, og

at der stilles kommunegaranti for anskaffelsessummen på 76,843 mio. kr. for den ustøttede del.

BESLUTNING PLAN- OG BOLIGUDVALGET DEN 13-04-2026

Anbefales godkendt.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Anbefales godkendt.

Godkendelse af frigivelse af midler til biodiversitetsprojekter i budget 2026

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til, at der træffes beslutning om, at det afsatte rådighedsbeløb på 1,0 mio. kr. i 2026 under Teknik- og Landdistriktsudvalget til biodiversitetsprojekter frigives som pulje til gennemførelse af konkrete projekter.

Anvendelse af midler

Beløbet påtænkes anvendt til indsatser som for eksempel:

- biodiversitetsfremmende indsatser i medfør af biodiversitetsstrategien, f.eks. på kommunens § 3-beskyttede arealer og landbrugsarealer, som er under konvertering til naturarealer,
- formidlingsindsats med udgangspunkt i kommunens biodiversitetsstrategi rettet mod borgere, virksomheder og kommunale medarbejdere,
- mindre arealopkøb med henblik på sammenbinding af eksisterende naturarealer og på at skabe sammenhængende økologiske forbindelseslinjer, jf. kommuneplanens Grønt Danmarkskort,
- kortlægning af forekomst af beskyttede dyrearter, f.eks. padder og flagermus, på konkrete lokaliteter, med henblik på indsatser for eller beskyttelse af disse arter,
- særlige indsatser for beskyttede plante- eller dyrearter på konkrete lokaliteter,
- finansiering af kommunens bidrag til projekter med eksternt bidrag, f.eks. EU LIFE-projekter, og
- dækning af udgifter, som ikke kan finansieres via tilskudsordninger i forbindelse med gennemførelse af omlægningsprojekter under Den Grønne Trepert.

Projektet er en videreførelse af biodiversitetsprojektet, der blev igangsat i 2025, hvor der blev frigivet 1,0 mio. kr. hertil.

Økonomi og afledt drift

På investeringsoversigten for 2026 er der afsat 1,0 mio. kr. til biodiversitetsprojekter. Projekterne forventes ikke at medføre væsentlige afledte driftsudgifter. Afledte driftsudgifter vil derfor blive dækket af driftsmidler under politikområdet Natur og Miljø. Skulle det vise sig, at et projekt medfører væsentlige afledte driftsudgifter, vil dette blive håndteret ved at søge finansiering fra puljen til afledt drift under Teknik- og Landdistriktsudvalget.

Sagen afgøres i

Byrådet.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at der gives et tillæg til anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. til biodiversitetsprojekter, således at den samlede bevilling udgør 2,0 mio. kr.,

at projektet finansieres af det afsatte rådighedsbeløb på 1,0 mio. kr. på

investeringsoversigten 2026, som frigives, og
at Teknik- og Landdistriktsudvalget bemyndiges til at udmønte og prioritere projekterne inden for den samlede anlægsramme på 1,0 mio. kr.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 14-04-2026

Anbefales godkendt.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Anbefales godkendt.

Godkendelse af at en del af Hjelmrode optages som offentlig vej

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til en godkendelse af, at en del af Hjelmrode formelt optages som offentlig vej.

Sagen er tidligere behandlet af Byrådet den 24.2.2024. Her blev Plan, Teknik & Miljø bemyndiget til at gå i dialog med Aabenraa Andelsboligforening omkring overtagelse af vejarealet og optagelse af en del af vejen på Hjelmrode som offentlig vej. Formålet var at styrke adgangsforholdene til Kongehøjens Børnehus ved at etablere en adgang til Fladholm.

Forvaltningen har indgået en aftale med Aabenraa Andelsboligforening om overtagelse af en del af den private vej og anlæg af en adgangsvej til Kongehøjens Børnehus. Vejen er ved at blive anlagt og udbygget med belysning og afvanding.

Forvaltningen anbefaler, at vejen nu formelt optages som offentlig vej, så ansvaret for drift og vedligehold af vejen kan overgå til vejmyndigheden, som det er aftalt med grundejeren. Ved optagelsen vil arealet matrikulært blive overført til kommunen som vejmatrikel. Det er Byrådet, der beslutter, om en vej kan optages som offentlig vej.

Strækningen er vedhæftet dagsordenen som bilag 1.

Lovgrundlag

Vejlovens § 15 bestemmer, at det er kommunalbestyrelsen, som bestemmer, hvilke veje der skal anlægges, og hvilke private veje der skal optages som offentlige. Beslutninger herom skal træffes på baggrund af en samlet trafikale vurdering og må ikke kun være begrundet i økonomiske forhold.

Sagen afgøres i

Byrådet.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at en del af Hjelmrode optages som offentlig vej, og
at det offentlige vejareal matrikulært overføres til kommunen.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 14-04-2026

Anbefales godkendt.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Anbefales godkendt.

Godkendelse af fredningsforslag for areal ved Kollund Østerskov

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til en beslutning om, hvorvidt Plan, Teknik & Miljø skal gå videre med udarbejdelse af et fredningsforslag med henblik på senere beslutning, om hvorvidt kommunen skal rejse et fredningsforslag.

Baggrund

En lokal borgergruppe har anmodet kommunen om at rejse en fredningssag på matrikel 964, Kollund, Bov ved Kollund Østerskov i Kruså. Arealet ses i bilag 1.

Der har tidligere været rejst et fredningsforslag på samme matrikel tilbage i 1995. Fredningsforslaget blev dengang rejst af Danmarks Naturfredningsforening, men da det daværende Sønderjyllands Amt og Bov Kommune fandt, at arealet var tilstrækkeligt beskyttet af regionplanens udpegninger, besluttede fredningsnævnet dengang ikke at gennemføre fredningsforslaget.

Siden da har der fra lodsejer været ønske om byudviklingsmuligheder for området, blandt andet i forbindelse med kommuneplanrevision. Arealet indgår ikke i kommuneplanen som byudviklingsområde. Ejer af arealet har desuden plantet juletræer på en del af arealet, hvilket ifølge borgergruppen har ændret landskabsoplevelsen og udsigterne. I Kommuneplan 2025 er "skovrejsning uønsket" på hele matriklen, hvilket dog ikke hindrer plantning af læhegn eller juletræer. Den nordøstlige halvdel af matriklen er udpeget som bevaringsværdigt landskab.

Borgergruppen vurderer, at området har behov for en mere varig beskyttelse, end planudpegninger alene kan give, og anmoder kommunen om at rejse en fredningssag. Anmodningen fremgår af bilag 2.

Hvad er en fredning

En fredning er et juridisk virkemiddel til at beskytte et geografisk område med det formål at bevare landskab, dyr og planter og deres levesteder, kulturhistorie, naturhistorie og undervisningsmæssige værdier i landskabet.

Fredninger fastsætter ofte bestemmelser om udnyttelse af det pågældende område samt forbedring eller genopretning af naturen. Gennem en fredning kan der lægges væsentlige begrænsninger på et områdes fremtidige anvendelsesmuligheder, da den indebærer hel eller delvis afståelse af bestemte rettigheder over de omfattede arealer og ejendomme. Derfor har fredninger en særlig myndighedsstruktur med en bestemt procedure, og der bliver udbetalt erstatning til ejeren for det tab, som en ny fredning medfører.

Fredninger er varige og kan kun ændres eller ophæves gennem en ny fredningssag.

Proces for fredningsforslag

Rejsning og behandling af et fredningsforslag kan tage to-tre år og er en omfattende proces, der involverer flere myndigheder, organisationer og berørte lodsejere. Processen foregår efter reglerne i naturbeskyttelsesloven og behandles af fredningsnævnet. Sagen omfatter blandt

andet udarbejdelse af et fredningsforslag, besigtigelse af området, høring af lodsejere og myndigheder samt mulighed for bemærkninger fra offentligheden, før fredningsnævnet træffer afgørelse om, hvorvidt fredningen skal gennemføres og med hvilke bestemmelser.

En fredning kan kun rejses af Miljøministeriet, Danmarks Naturfredningsforening og/eller kommunalbestyrelsen. Fredningsforslag er desuden omfattet af reglerne om miljøvurdering. Det betyder, at der som led i processen skal foretages en vurdering af, om fredningsforslaget kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Det er fredningsnævnet, der træffer den endelige afgørelse om, hvorvidt et område skal fredes, og hvilke bestemmelser fredningen skal indeholde.

I bilag 3 ses en oversigt over processen for et fredningsforslag samt miljøvurdering heraf.

Muligt indhold i en eventuel fredning

Hvis der rejses en fredningssag for området, vil fredningsbestemmelserne skulle fastlægges nærmere. En fredning kunne eksempelvis have til formål at:

- sikre landskabelige værdier og udsigter i området
- bevare området fri for byudvikling og større tekniske anlæg
- regulere beplantning og terrænændringer, så landskabsoplevelsen bevares

Konsekvenser ved en fredning

En fredning vil få følgende konsekvenser for kommunen:

- Beskyttelse – en fredning sikrer varig bevaring af de værdier, der ønskes beskyttet, især landskabet.
- Planlægning og udviklingsmuligheder – en fredning vil fastlægge bindende anvendelses- og udnyttelsesrestriktioner for arealet, hvilket kan begrænse kommunens muligheder for fremtidig planlægning, herunder byudvikling eller anden arealanvendelse.
- Erstatning – hvis fredningen medfører økonomisk tab for lodsejere, kan der opstå krav om erstatning. Erstatningens størrelse fastsættes af taksationsmyndigheden.
- Medarbejderressourcer – at rejse og gennemføre en fredningssag kræver mange medarbejderressourcer både under selve processen fra rejsning af fredningssag til endelig vedtagelse, men også efterfølgende, hvor der i de fleste tilfælde skal udarbejdes og udmøntes en plejeplan. En fredning kan også medføre en løbende pleje.

For borgerne med areal indenfor fredningen vil fredningen medføre begrænsninger i udnyttelsesmulighederne på arealet mod erstatning.

Løsningsforslag

På baggrund af ovenstående kan der peges på følgende muligheder:

1. At arbejde videre med et fredningsforslag - henset ønsket om at sikre en varig beskyttelse af landskabelige og rekreative værdier, som ikke kan opnås med samme styrke gennem planlægning alene, samt at imødekomme borgergruppens henvendelse.
2. Ikke at arbejde videre med et fredningsforslag - henset at dele af området allerede er omfattet af planmæssige udpegninger, samt at en fredning vil medføre økonomiske og administrative konsekvenser for kommunen og begrænse fremtidige udviklingsmuligheder.

Forvaltningen anbefaler at gå med løsningsforslag 2 og ikke rejse et fredningsforslag.

Såfremt det besluttet at gå videre med udarbejdelse af et fredningsforslag, vil et forslag til fredning blive fremlagt til en senere endelig beslutning om, hvorvidt der ønskes rejst en fredningssag.

Høring/udtalelse

Lodsejer er orienteret om henvendelsen og er meget stærk modstander af en fredning.

Sagen afgøres i

Byrådet.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at der ikke igangsættes udarbejdelse af et fredningsforslag.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 14-04-2026

Anbefales godkendt.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Anbefales godkendt, idet 5 stemte for (A, I, S, O og V).
4 stemte imod (B, C, F og Æ) med begrundelsen, at man ønsker løsningsforslag 1.

Orientering om reservationer af parcelhusgrunde, erhvervsgrunde mv.

Sagsfremstilling

I denne sag orienteres Økonomiudvalget om reservationer af erhvervsgrunde og parcelhusgrunde.

Der er p.t. reserveret 4 erhvervsgrunde.

Der er p.t. reserveret 7 parcelhusgrunde.

Sagen afgøres i

Økonomiudvalget.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at orienteringen tages til efterretning.

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Godkendt.

Underskriftsside

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".

BESLUTNING ØKONOMIUDVALGET DEN 21-04-2026

Godkendt.